

Lieta Nr.A43015111
SKA – 189/2013

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 12.februārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senators J.Neimanis

senatore A.Guļāns

senatore V.Kakste

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „Preiss” pieteikuma par Konkurences padomes 2011.gada 4.novembra lēmuma atcelšanu, sakarā ar SIA „Preiss” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Saskaņā ar vienošanos starp SIA „Preiss Agro” un traktortehnikas „New Holland” oficiālo izplatītāju CNH International SA (turpmāk – CNH) SIA „Preiss Agro” bija vienīgais pilnvarotais pārstāvis „New Holland” zīmola traktortehnikas izplatīšanai Latvijā kopš aptuveni 2005.gada līdz 2011.gada maijam. SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” 2010.gada 7.aprīlī noslēdza sadarbības līgumu, saskaņā ar kuru SIA „Preiss Agro” piegādāja lauksaimniecības tehniku un rezerves daļas SIA „Terra Serviss”, kura savukārt izplatīja piegādāto precī tālāk gala

patērētājiem, kā arī nodrošināja tehnikas pēcpārdošanas apkalpošanu. Arī SIA „Preiss Agro” pārdeva lauksaimniecības tehniku un rezerves daļas gala patērētājiem.

[2] Izvērtējot sadarbības līguma noteikumus un tā piemērošanu, Konkurences padome lēmumā atzina, ka SIA „Preiss Agro” darbības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm, kas izpaužas kā lauksaimniecības tehnikas tirdzniecības cenu saskaņošana, lauksaimniecības tehnikas servisa nodrošināšanas pakalpojuma cenu noteikšana un vienotas atlaižu politikas noteikšana CNH rezerves daļu cenām un Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm, kas izpaužas kā aizliegums veikt pasīvo pārdošanu ekskluzīvi noteiktajās teritorijās, un uzlika SIA „Preiss Agro” solidāri kopā ar SIA „Preiss” naudas sodu.

[3] Pieteicēja iesniedza pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu daļā, kas skar tās tiesības.

[4] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu pieteikums noraidīts. Tiesas spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta pirmās daļas 9.punktu mātesabiedrība un tās meitassabiedrības var tikt uzskatītas par vienu tirgus dalībnieku, un, pieņemot lēmumus par konkurences tiesību pārkāpumiem, Konkurences padome var tos attiecināt arī uz lietā iesaistīto sabiedrību mātes uzņēmumiem, nosakot mātesabiedrības un meitassabiedrības solidāru atbildību. Konkurences padome pareizi atzinusi, ka pieteicēja ir solidāri atbildīga par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punkta pārkāpumu, kas konstatēts SIA „Preiss Agro” darbībās, jo pieteicējai pieder 100 procenti SIA „Preiss Agro” daļas, kas ļauj pieteicējai iecelt SIA „Preiss Agro” valdes locekļus un kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA „Preiss Agro”. Tādējādi pieteicēja īsteno izšķirošu ietekmi SIA „Preiss Agro” un abi tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku. Konstatējot viena tirgus dalībnieka (pieteicējas) izšķirošu ietekmi otrā tirgus dalībniekā (SIA „Preiss Agro”), uzskatāms, ka pēdējais savu darbību neveic neatkarīgi un, realizējot tiešu vai netiešu ietekmi par cita tirgus dalībnieka lēmumu pieņemšanu vai darbību, lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, ir jānosaka solidāra atbildība par Konkurences likuma 11.panta pārkāpumu.

Mātesabiedrības (pieteicējas) atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka abi tirgus dalībnieki (mātesabiedrība un meitassabiedrība) ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un meitassabiedrība savu rīcību nenosaka patstāvīgi. Līdz ar to Konkurences padomes lēmumā, nosakot subjektu, kuram piemērojams naudas sods, pamatoti atzīts, ka naudas sods uzliekams solidāri arī pieteicējai. Attiecīgi pieteicējai ir tiesības pārsūdzēt lēmuma tiesiskumu administratīvajā procesā pilnā apjomā un lūgt tiesu pārbaudīt, vai SIA „Preiss Agro” darbībā ir konstatējami Konkurences likuma pārkāpumi.

[4.2] Lēmumā ir pareizi konstatēts, ka ietekmētie konkrētie tirgi šajā lietā ir:

- 1) lauksaimniecības tehnikas mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā;
- 2) lauksaimniecības tehnikas rezerves daļu tirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā;
- 3) lauksaimniecības tehnikas servisa nodrošināšanas pakalpojuma tirgus Latvijas teritorijā.

Minētais ir pamatoti secināts no sadarbības līguma. SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” konkrētās preces tirgū darbojās visā Latvijas teritorijā.

[4.3] Līdz kapitālsabiedrību maksātspējas pasludināšanai, SIA „Terra Serviss” un SIA „Preiss Agro” bija vērtējamas kā tirgus dalībnieces Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē, kā arī tās bija uzskatāmas par konkurentēm Konkurences likuma 1.panta 7.punkta izpratnē, jo kapitālsabiedrības sniedza tādus pašus pakalpojumus – nodarbojās ar lauksaimniecības tehnikas izplatīšanu un realizāciju, lauksaimniecības tehnikas rezerves daļu izplatīšanu un realizāciju, kā arī ar lauksaimniecības tehnikas pēcpārdošanas apkalpošanu (garantijas remonts, tehniskās apkopes, pēcgarantijas remonts) (turpmāk – servisa pakalpojumi). Minētais secinājums ir pamatots un pieteicēja nav izteikusi pretargumentus šim apgalvojumam.

[4.4] Sadarbības līguma 21.punkts noteic, ka SIA „Terra Serviss” ir izņēmuma tiesības izplatīt lauksaimniecības tehniku Latvijas rajonos, kas norādīti šī līguma 2.pielikuma 1.a.punktā, un SIA „Preiss Agro” ir aizliegts tieši vai netieši izplatīt lauksaimniecības tehniku un rezerves daļas minētajā teritorijā, savukārt sadarbības līguma 22.punkts noteic, ka SIA „Preiss Agro” ir izņēmuma tiesības izplatīt lauksaimniecības tehniku Latvijas rajonos, kas norādīti šī līguma 2.pielikuma 1.b.punktā, un SIA „Terra Serviss” ir aizliegts tieši vai netieši izplatīt lauksaimniecības tehniku un rezerves daļas minētajā teritorijā. Konkurences padome pamatoti secināja, ka sadarbības līguma 2.pielikuma 1.punktā abas sabiedrības veic

Latvijas teritorijas sadalījumu lauksaimniecības tehnikas tirdzniecībai un sadarbības līgumā un tā pielikumos noteiktie un sadarbības partneru sapulcē apspriestie SIA „Terra Serviss” un SIA „Preiss Agro” sadarbības nosacījumi vērtējami kā lauksaimniecības tehnikas mazumtirdzniecības tirgus un lauksaimniecības tehnikas rezerves daļu tirdzniecības tirgu sadale, ņemot vērā teritoriju un pircējus Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Lēmumā pamatoti konstatēts, ka lietā iegūtie pierādījumi: 1) sadarbības līgumā iekļautie tirgus sadales nosacījumi; 2) sadarbības partneru sapulces protokolā un e-pasta sarakstē iekļautie „VIP klientu” saraksti; 3) SIA „Terra Serviss” Konkurences padomei sniegtā informācija par tās darbības teritoriju; 4) SIA „Preiss Agro” pavadzīmes par lauksaimniecības tehnikas pārdošanu; 5) interneta vietnēs un tajās izvietotajos reklāmas bukletos pieejamā informācija, vērtējot tos kopsakarā, ir pietiekami, lai atzītu, ka SIA „Terra Serviss” un SIA „Preiss Agro” vienošanos par lauksaimniecības tehnikas tirdzniecības tirgus sadali ir īstenojušas. Situācijā, kad ir pierādīta faktiskā sadarbības līguma noteikumu ievērošana attiecībā uz aktīvo lauksaimniecības tehnikas pārdošanu, var pieņemt, ka vienošanās dalībnieki ir īstenojuši arī pasīvās pārdošanas ierobežošanu tirgū, īpaši ņemot vērā, ka gan aktīvās pārdošanas, gan pasīvās pārdošanas ierobežojums ir noteikts vienā sadarbības līguma punktā, nosakot, ka „(..) ir aizliegts tieši vai netieši izplatīt (..)”. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome pamatoti secināja, ka atbilstoši Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3.punktam ir konstatējamas aizliegtas vienošanās tiesiskā sastāva pazīmes par lauksaimniecības tehnikas mazumtirdzniecības tirgus sadali starp SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss”, kas izpaužas kā aizliegums veikt pasīvo pārdošanu vienošanās noteiktajās otra tirgus dalībnieka teritorijās.

[4.5] Pieteicēja izteikusi iebildumus, ka pasīvo pārdošanu nedz SIA „Preiss Agro”, nedz SIA „Terra Serviss” netika aizliegts veikt, attiecīgi to bija atļauts veikt jebkurai no pusēm jebkurā no teritorijām. Pieteicējas argumenti ir nepamatoti, jo tie neatbilst sadarbības līgumā nolīgtajam. Sadarbības līguma 22.punktā precīzi noteikts, ka SIA „Terra Serviss” ir aizliegts tieši vai netieši izplatīt un tirgot tehniku un rezerves daļas teritorijā, uz kuru attiecas SIA „Preiss Agro” izņēmuma tiesības. Konkurences padome ir pārbaudījusi un konstatējusi, ka arī mārketinga informācija un preču realizācijas dokumenti apliecina, ka līdzēji ir ievērojuši sadarbības līguma nosacījumus. Ir konstatējams, ka, ievērojot sadarbības līgumu, līdzēji neveiks un arī neveica nekādus darījumus ar klientiem ārpus līgumā līdzēju sadalītajām teritorijām,

publiskojot teritoriju sadalījumu, tiek izslēgta iespējamība, ka klients pārbaudīs publiski pieejamās informācijas ticamību un vērsīsies pie līdzēja, kurš konkrēto teritoriju neapkalpo. Tādējādi ir ierobežota klienta rīcība, izraisot pasīvās tirdzniecības ierobežojumu. Pamatojoties uz minēto, lēmumā ir pamatoti atzīts, ka SIA „Preiss Agro” darbības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm, kas izpaužas kā aizliegums veikt pasīvo pārdošanu ekskluzīvi noteiktajās teritorijās.

[4.6] Sadarbības līguma 17.punkts noteic, ka SIA „Preiss Agro” pārdod SIA „Terra Serviss” lauksaimniecības tehniku tālākai realizācijai saskaņā ar SIA „Preiss Agro” apstiprinātu lauksaimniecības tehnikas pārdošanas piedāvājumā noteiktu cenu. Sadarbības līguma 3.pielikuma 1.punktā noteikti cenas veidošanās principi, atbilstoši kuriem SIA „Preiss Agro” pārdod lauksaimniecības tehniku SIA „Terra Serviss”, nosakot 3 % starpniecības maksu. Savukārt 3.pielikuma 2.punkts nosaka, ka SIA „Terra Serviss” ir tiesīgs pārdot lauksaimniecības tehniku trešajām personām par cenām, kas līdzējiem ir savstarpēji saskaņotas. Lēmumā atzīts, ka noteikums, ar kuru SIA „Terra Serviss” tiek uzlikts pienākums saskaņot mazumtirdzniecības cenu, ir uzskatāms par konkurences ierobežojumu ar mērķi kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Šāda noteikuma iekļaušana sadarbības līgumā pati par sevi ir uzskatāma par darbību, kurai ir bijis mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Konkurences padome secināja, ka tādējādi ir pamats tirgus dalībnieku darbībās konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta aizlieguma tiesiskā sastāva pazīmes. No Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta secināms, ka nosacījuma, kas paredz, kopīgi vienojoties noteikt pārdošanas cenas trešajām personām, iekļaušana sadarbības līgumā pati par sevi ir uzskatāma par darbību, kurai ir bijis mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci un ir aizliedzama pēc mērķa. Attiecībā uz pieteicējas iebildumiem, ka no informācijas lietā ir iespējams secināt, ka SIA „Terra Serviss” tālāk precīzi pārdod par cenām, kādas brīvi nosaka pati, norādāms, ka Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā atzīts, ka negatīvā ietekme uz efektīvu konkurenci var izrietēt no vienošanās būtības, atsevišķas vienošanās daļas vai noteikumiem. Konkurenci ierobežojošs mērķis secināms no vienošanās mērķu objektīva novērtējuma, kādi tie izriet no vienošanās satura. Pie tam, nav nepieciešams, lai vienošanās dalībniekiem būtu vienots nodoms, ka pasākumi būtu noslēgušies sekmīgi vai vienošanās vispār būtu tikusi piemērota. Tādējādi lēmumā pamatoti atzīts, ka SIA „Preiss Agro” darbības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas

1.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm, kas izpaužas kā lauksaimniecības tehnikas tirdzniecības cenu saskaņošana.

[4.7] Sadarbības līguma 18.punkts nosaka, ka SIA „Preiss Agro” pārdod SIA „Terra Serviss” rezerves daļas par cenu, kas veidota no CNH pavadzīmes cenas noliktavā. Sadarbības līguma 3.pielikuma 3.punktā noteikti cenas veidošanās principi, atbilstoši kuriem SIA „Preiss Agro” pārdod lauksaimniecības tehnikas rezerves daļas SIA „Terra Serviss”, nosakot 5% starpniecības maksu. Savukārt 3.pielikuma 4.punkts nosaka, ka SIA „Terra Serviss” ir tiesīgs pārdot rezerves daļas trešajām personām ar uzcenojumu, kas ir saskaņā ar CNH Parts [Case New Holland grupas rezerves daļas] klientu rezerves daļu kataloga cenām un līdzēju vienotu, saskaņotu atlaižu politiku. Līguma 5.pielikumā cita starpā noteikts arī ka: „(..) atlaides CNH tehnikas rezerves daļām, veicot ekonomisko pasūtījumu: 10% - veicot pasūtījumu pa tālruni vai e-pastu; 20% - veicot priekšapmaksu 100% apmērā; 25% - izmantojot servisa mehāniķu darbu (..), kuras ir abpusēji saistošas gan SIA „Terra Serviss”, gan SIA „Preiss Agro””. Lēmumā pamatoti secināts, ka konkrētajā gadījumā, SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” nosakot vienotu atlaižu politiku, faktiski tika noteikts, ka uzcenojuma procentam, kas veido daļu no preces gala cenas, ir jābūt vismaz tik lielam, lai nosegtu saskaņoto atlaižu apmēru, tādējādi paaugstinot iespējamo ekonomiski pamatoto minimālo cenu līmeni. Ņemot vērā minēto, ir pamatoti uzskatīt, ka konkrētajā situācijā, saskaņoti piemērojot vienotu atlaižu politiku, mazumtirdzniecības gala cena veidojās augstāka, nekā tā varētu būt, cenai veidojoties brīvas konkurences apstākļos. Tādējādi CNH lauksaimniecības tehnikas rezerves daļām piemērotās atlaižu politikas saskaņošana un tās piemērošana ietekmēja līdzēju rīcības brīvību noteikt preces cenas apmēru, paaugstinot CNH rezerves daļu iespējamo ekonomiski pamatoto minimālo cenu līmeni – respektīvi, SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss”, zinot iespējamo piemērojamo atlaidi precei, preces sākotnējo cenu visticamāk noteica tādā līmenī, lai arī pēc atlaižu piemērošanas precī būtu ekonomiski izdevīgi pārdot. Vienotās (saskaņotās) un sadarbības līgumā noteiktās atlaižu politikas faktisku īstenošanu pierāda lēmumā konstatētie pierādījumi – interneta vietnēs SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” ievietotā informācija klientiem par CNH rezerves daļu atlaidēm un SIA „Preiss Agro” pavadzīmes par rezerves daļu pārdošanu, kurās ir tikušas piemērotas sadarbības līgumā noteiktās atlaides. Attiecībā uz pieteicēja argumentiem, ka sadarbības līguma nosacījumi ir uzskatāmi nevis par tādiem, kas nosaka preces pārdošanas minimālo cenu, bet gan tādiem, kas nosaka preces pārdošanas maksimālo

cenu, norādāms, ka, uzliekot pienākumu piemērot konkrētas atlaides, mākslīgi ir palielinātas SIA „Terra Serviss” piemērojamās cenas, un mazumtirdzniecības maksimālā cena nav tikusi noteikta, jo saskaņoto atlaižu apmērs nesatur norādes par gala cenas apmēru. Pamatojoties uz minēto, Konkurences padome pamatoti secinājusi, ka SIA „Terra Serviss” un SIA „Preiss Agro” vienošanās par saskaņotas atlaižu politikas piemērošanu CNH lauksaimniecības tehnikas rezerves daļu cenai Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē ir vērtējama kā vienošanās par cenu veidošanas noteikumiem, kā rezultātā tiek noteikta minimālā preces tālākpārdošanas cena.

[4.8] Sadarbības līguma 12.punkts nosaka, ka SIA „Preiss Agro” koordinē SIA „Preiss Agro” servisa centra Lielvārdē un SIA „Terra Serviss” servisa centra Valdlaučos darbību, sadalot pasūtījumus starp abiem minētajiem servisa centriem, kā arī nosakot cenas. Sadarbības līguma 5.pielikumā iekļauta informācija par lauksaimniecības tehnikas servisa nodrošināšanas pakalpojumu cenām. Lēmumā konstatēts, ka SIA „Preiss Agro” ir piemērojusi sadarbības līgumā noteikto servisa pakalpojumu cenrādi, ka, ievietojot informāciju publiskajās interneta vietnēs, SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” ir īstenojušas sadarbības līguma 5.pielikumā noteikto, tādējādi īstenojot vienošanās nosacījumus savā saimnieciskajā darbībā, un ka SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” sadarbības līguma noslēgšanas rezultātā tika paaugstinātas servisa pakalpojumu cenas tirgū. Kopumā izvērtējot faktus un pierādījumus, Konkurences padome secināja, ka tās rīcībā esošā informācija liecina par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.panta aizlieguma pārkāpumu.

[4.9] Pieteicēja uzskata, ka vienošanās atbilstoši sadarbības līguma 12.punktam un 5.pielikumam ir vērtējama kā vertikāla vienošanās atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem Nr.797 „Noteikumi par atsevišķu vertikālo vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” (turpmāk – Noteikumi Nr.797). Minētais viedoklis nav pamatots. No sadarbības līguma neizriet, ka puses ir vēlējušās noslēgt un ir noslēgušas vienošanos par sadarbību tikai attiecībā uz tādas lauksaimniecības tehnikas pēcpārdošanas apkalpošanu, kuru SIA „Preiss Agro” pārdod sadarbības līguma ietvaros SIA „Terra Serviss”. Ar sadarbības līgumu noteiktie ierobežojumi servisa pakalpojumu cenu noteikšanā nav saistīti ar vertikālās vienošanās lauksaimniecības tehnikas, kas iegādāta no SIA „Preiss Agro”, mazumtirdzniecību. Servisa pakalpojums ir uzskatāms par atsevišķu konkrēto tirgu, kurā SIA „Preiss

Agro” un SIA „Terra Serviss” sniedz savstarpēji konkurējošus pakalpojumus, un tie attiecas uz visu veidu servisa pakalpojumiem. Attiecīgi Konkurences padomei nebija pamata piemērot Noteikumu Nr.797 nosacījumus, bet tā pamatoti SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” vienošanos par servisa pakalpojumu sniegšanu vērtējusi atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem Nr.798 „Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” (turpmāk – Noteikumi Nr.798). Lēmumā pamatoti atzīts SIA „Preiss Agro” Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.panta aizlieguma pārkāpums, kas izpaužas kā lauksaimniecības tehnikas servisa nodrošināšanas pakalpojumu cenu noteikšana SIA „Terra Serviss” un SIA „Preiss Agro”.

[4.10] Konkurences padome pieteicējai ir noteikusi naudas sodu atbilstoši Konkurences likuma 12.panta pirmajā un trešajā daļā noteiktajai kompetencei. Soda naudas apmērs ir noteikts, izvērtējot SIA „Preiss Agro” pārkāpumu, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumiem Nr.862 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem”, izdarot nepieciešamos lietderības apsvērumus attiecībā uz soda nepieciešamību un tā apmēru, kā arī pieteicējas atbildību par SIA „Preiss Agro” pieļauto Konkurences likuma pārkāpumu. Piemērotais naudas sods ir samērīgs un atbilstošs pieļautajam Konkurences likuma pārkāpumam.

[5] Pieteicēja iesniegusi kasācijas sūdzību par tiesas spriedumu pilnā apjomā. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nepareizi atzinusi sadarbības līgumu par horizontālo karteļa vienošanos. Šāda vienošanās bija atļauta vertikālā vienošanās, jo SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” veica savu saimniecisko darbību atšķirīgā līmenī – SIA „Preiss Agro” bija piegādātāja, bet SIA „Terra Serviss” pircēja. Sadarbības mērķis nebija ierobežot pasīvo pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu.

[5.2] Tiesa bez atbilstošiem pierādījumiem secinājusi, ka sadarbības līgums nosaka minimālo pārdošanas cenu trešajām personām. Pienākums saskaņot mazumtirdzniecības cenu tāds nav.

[5.3] Sadarbības līguma mērķis bija noteikt pārdošanas maksimālo rezerves daļu cenu, taču SIA „Terra Serviss” nebija pienākuma piemērot rezerves daļām uzcenojumu.

[5.4] Sadarbības līgums nekādi nav ietekmējis konkurences stāvokli tirgū, jo līguma nenoslēgšanas gadījumā cenas paliktu tādas pašas, kādas tās bija pirms līguma noslēgšanas.

Motīvu daļa

[6] Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punkts paredz, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā, vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem (1.punkts) un vienošanās par tirgu sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus (3.punkts). Konkurences likuma 11.panta ceturrtā daļa piešķir Ministru kabinetam tiesības noteikt kritērijus, saskaņā ar kuriem atsevišķas tirgus dalībnieku vienošanās netiek pakļautas 11.panta pirmajā daļā minētajam vienošanās aizliegumam. Ministru kabinets ir izdevis Noteikumus Nr.797. Tādējādi, lai vertikālu vienošanos atbrīvotu no Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un sekojošajos apakšpunktos minētā aizlieguma, vienošanās nedrīkst saturēt Noteikumu Nr.797 8.punktā norādītos konkurences ierobežojumus. Viens no tiem ir vienošanās mērķis ierobežot pircēja iespēju noteikt pārdošanas cenu un ierobežot klientu loku vai teritoriju.

[7] Tiesa pareizi atzinusi sadarbības līguma noteikumu, kas paredz, ka SIA „Terra Serviss” ir tiesīga pārdot lauksaimniecības tehniku trešajām personām par cenām, kas savstarpēji saskaņotas ar SIA „Preiss Agro”, kā vienošanos, kas nosaka cenas. Tādējādi tiesa pareizi atzina, ka abu līdzēju darbība cenu noteikšanā vairs nebija neatkarīga.

Tāpat tiesa konstatējusi, ka sadarbības līgums paredzēja pienākumu piešķirt konkrētas atlaides par rezerves daļām un tās arī tika piemērotas. Atlaižu piemērošana ir pielīdzināma netiešai minimālo cenu noteikšanai, jo, nepiemērojot atlaidi, tiktu prasīta lielāka pilna cena. Tādējādi, SIA „Preiss Agro” uzliekot pienākumu piemērot konkrētas atlaides, palielināja SIA „Terra Serviss” gala cenu.

[8] Tiesa pareizi atzinusi sadarbības līguma noteikumus kā tādus, kas sadala tirgu, bet lietā esošos pierādījumus par pietiekamiem, kas apliecina, ka klientiem bija jāvērsas pie tā tirgus dalībnieka, kura teritorijā tas atrodas. Tādējādi SIA „Preiss Agro” ierobežoja pasīvo tirdzniecību ar klientiem attiecīgajās teritorijās.

[9] Tiesa sadarbības līgumu pamatoti nav kvalificējusi kā vertikālo vienošanos. Saskaņā ar Noteikumu Nr.797 2.1.apakšpunktu vertikāla vienošanās ir tāda, kuru noslēguši divi vai vairāki tirgus dalībnieki, no kuriem katrs veic saimniecisko darbību atšķirīgā ražošanas vai izplatīšanas līmenī, un kura attiecas uz vienošanās preču pirkšanas vai pārdošanas noteikumiem. Kā tiesa pareizi konstatējusi, sadarbības līgums paredzēja arī noteikumus par servisa pakalpojumu sniegšanu trešajām personām, par SIA „Preiss Agro” un SIA „Terra Serviss” klientu pakalpojumu cenām.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu, bet SIA „Preiss” kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senators	<i>(paraksts)</i>	J.Neimanis
Senators	<i>(paraksts)</i>	A.Guļāns
Senatore	<i>(paraksts)</i>	V.Kakste

NORAKSTS PAREIZS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
senators

Rīgā 2013.gada 12.februārī

J.Neimanis